

Minden eddigi társadalom története
osztályharcok története.
Világ proletárjai egyesüljétek!

NÉPKARAT

SZOCIALISTA MUNKÁI LAP

„Az iparilag fejlettebb ország a ke-
vésebbé fejletlenek saját jövője képét
mutatja.” (Marx.)

No. 34. szám. Vol. V. évfolyam.

New York, 1907 augusztus 13.

Egyes szám ára 2 cent.

A gyermekrontók.

Nap-nap után hallani mostanában merény-
letekről, melyeket szernescsellen, perverz, beteg
emberek fejletlen sülöleánykákon követnek
el; nap-nap után hallani megleselt áldozatok-
ról, mely eszköz a felháborodottak rögtönítélő
bíráskodása alkalmazza a merénylőkkel szem-
ben.

Sok mindenről lehet és kell ez események
kapcsán gondolkodni, úgy a tényekről maguk-
ról, mint azok elbírálásáról.

A mi a jelenséget — a nap-nap után jelent-
kező kicsiny leánygyermeken elkövetett erő-
szakot — illeti, azt, még ha a polgári lapoknak
a nagy meleg által felzavart fantáziájából
eredő túlzásokat le számítjuk is, lehetetlen igen
komoly és figyelemreméltó eseménynek nem
tartanunk.

Ha ezen jelenséggel szemben mi is érzelmi
alapokra helyezkednénk, mint a polgári la-
pok teszik, bizony nem tudjuk, melyiket sajná-
lónak jobban, azt a szegény, meggyötört, ár-
tatlan gyermeket-e, vagy a szerencsétlen, bete-
ges verü, perverz vágyakozású férfit, a kinél
ezek a támadások csak a betegségnek, a kör-
nek tünete.

De mi nem érzelmi szempontokból tárgyal-
juk az eseteket, mert az emberek maguk sem
tudják, sem nem rosszak, hanem olyanok, a
gyermekké a viszonyok teszik őket.

Az egyének rossziaságának, romlottságának,
szűkösségének túlyomán a külső viszo-
nyok az okozói. Társadalmi okok a meghatá-
ró legnagyobban mértékben azoknak a csele-
déseknek, melyeket megszoktunk teljesen az
okok rovására írni. És ha vizsgáljuk eze-
ket a külső okokat, melyek a merényleteket
okozzák, úgy tapasztalni fogjuk, hogy ezen
okok azonosak ama külső viszonyokkal, melyek
a sok-sok öngyilkosságot, a szünetes
gyermekhalandóságot és a napról-napra jelent-
kező egyéb hasonló tümenymét idézik elő s
ezek okok: a jelenlegi társadalmi rend és az al-
huzó fűződő összes következmények.

Az a társadalmi rend, mely senkit sem állít
a maga helyére, senkinek sem adja meg a lehe-
tőséget, hogy a benne rejtőző tehetségeket ki-
fejtse; senkinek, a ki nem kapitalista. Az a tár-
sadalmi rend, mely mellett az egyéneknek, a
nagy tömeget alkotó egyéneknek nincsen mód-
jukban az élet követelményei szerint élni, nincs
módjukban a legparancsolóbb életszükséglete-
ket kielégíteni; sem az öfenentartás szükség-
letét, sem a fajfenntartásra sürgető ösztönt.

A hiányos és rossz táplálkozás hozza magá-
val azt a mind nagyobban mérveket öltő halá-
lóságot, melyről borzasztó adatokat beszél a sta-
tisztika; ez vezet a betegségek légjójához, ez
vezet az alkoholiszmushoz és úgy közvetlenül,
mint mindezen tümenymények közvetítésével az
öngyilkosságok nagy számához.

A másik, a fajfenntartási szükséglet kielé-
tésének lehetetlenségéből vagy nehézségeiből
erednek a nem perverzítások és mindkettő
együtt létesíti a prostitúciót, a társadalmat tize-
delő betegségek meleggáttát, az általános el-
fajulás szülőjét.

Ezeknek a tényeknek ismerete és figyelembe
vétele szükséges ama jelenségek elbírálásánál
is, melyek a gyermekrontásban jutnak kifeje-
zésre. Nem azok a beteg merénylők a hibások,
hanem a társadalom, a beteg társadalom, mely
elfajult, elkorcsosodott egyéneknek produkál.

Persze ezeket a tényeket a pillanatnyilag fel-
háborodott emberek, kik csak a meggyötört,
megnyomorított áldozatot látják, nem mérle-
gelhetik. Azt a szűkösséget elfogja az indulat és
lő, fejez, szur, akaszt.

Az Amerikában divó szabadságfogalom, a ka-
pitalizmusnak a szabadságról való felfogását
tipikusan juttatja kifejezésre. Ha egy sztrájk-
törőt vernek el a méltán elkeseredett és felhá-
borodott sztrájkolókat, ez az egyéni szabadság
súlyos megsértése; azt azonban tetlenül tűri,
sőt helyesli, hogy a vádló, és bíró minőségében
szereplő és csupán vak indulattól vezérelt sereg
a legbestialisabb módon bánjék el egy ember-
rel. Pedig volna mód a hathatós állami be-
avatkozásra. Egyik ellenszere az lehetne a lin-
ceselésnek, hogy minden abban résztvevőt szán-
jékos emberölés miatt vád alá helyezzenek és a
legszigorúbban elítéljék; a másik pedig a fel-
világosítás, a nevelés, megismertetése annak,
hogy az ilyen közveszélyes ember ártalmatlan-
ná tételének az a módja, hogy elmegyógyinté-
zetbe csúkják; az ilyen egyének teljes meg-
szüntetése pedig csak a társadalom megváltoz-
tatásával válik lehetségessé. De éppen ettől
félnek az uralkodó osztályok: az elnyomottak
felvilágosításától. Mert ez a felvilágosító
munka megérteti a tömegekkel, hogy nem

egyek elszigetelt jelenségekkel áll szemben, ha-
nem ezek mind csak nyilvánulási a közös ok-
nak, a melynek megszüntetése vezet el csak
kivánatosabb állapotokhoz s ez az ok: a pol-
gári társadalom.

FELHÍVÁS A SZENBÁNYÁSZOKHOZ!

Az „Industrial Workers of the World“ köz-
ponti vezetősége Chicagóból a következő felhi-
vást bocsátotta ki:

Ebreljétek fel, bányászok! Itt a cselekvés
ideje! Az Industrial Workers of the World
központjából kihangzó szózat tizezrek szívé-
ben talált visszhangra immár a szénbányászok
között. Tudjátok, hogy a réginek el kell bu-
ni, hogy helyet engedjen az újnak. Nem ma-
radhattok többé úgy szervezve, hogy ismét el-
bukjatok, hanem szerveznedetk kell úgy,
hogy győzzetek.

Szervezőkre irányuló kérések napról-napra
jönnek az I. W. W. központjához a bányászok
köréből oly számon, hogy gyakori esetben
nem tehetünk eleget ezen kéréseknek, ha csak
a szükséges összeget nem bocsátják rendelkezé-
sünkre. A bányászok kések hozzájárulni
a rájuk eső részzel, úgy hogy az ipari szervez-
kedés szózatának szétküldeése lehetővé tésze-
dik azon ezrek közé, kik bizonytalanságban
várnak és remélik, hogy a bányász-konvenció,
mely október harmadik hetében East St. Louis-
ban összeül, fordulóra juttatja mozgalmunkat.
Hozzátok fordulunk tehát bányász test-
véreink, segítsétek e munka előkészítésében.
Három héten belül ti szervezőt kell kiküldet-
nünk a szénbányászok közé: Kansas, Ohio és
Illinoisba.

Tegyétek lehetővé ennek megtételét! Osz-
szátok ki a gyűjtőlevelet a bányákban, gyűjtse-
tek annyit, amennyit csak lehet. A pénzt W.
E. Trautman 212 Bush Temple Chicago, Ill.
címeire küldjétek. Az összegetek az „Indus-
trial Bulletin“ hétről-hétre nyugtázza. Föl te-
hát munkástársak! Most üssük a vasat, amíg
meleg. A bányászok már ebredni kezdenek. A
mi propagandánk kell, hogy felrázza őket.

Bányászok, ne akarjátok tovább is rabzol-
gák maradni!

W. E. Trautman
központi titkár-pénztáros,
M. P. Haggerty
segédtitkár-pénztáros.

A VILÁGNyelv.

Harmadik kongresszusukat tartják immár az
„esperantisták“, azaz a dr. Zamenhof által
konstruált és „esperantó“-nak nevezett vilá-
gnyelv hívei. 900 küldött ígerte megjelene-
sét 23 különböző ország képviselőiben.

A kongresszust katolikus és protestáns is-
tentiszelekek fogják megelőzni, melyen az új
világnyelven fognak prédikálni. A tárgyalási
nyelv kizárólag az esperantó lesz. A kong-
resszus főnyelvéje a „She stoops to Con-
quer“ (Bukott, hogy győzzön) című vigjáték-
nak esperantó-fordításban való előadása lesz,
melyben tizenhárom ország küldötte vesz
részt. Az első kongresszuson, mely két év előtt
Boulogneban tartott meg, 18 ország volt még
csak képviselve, a tavalyi genfi összejövetelen
pedig 19, az összes kulturálmok között leg-
gyengébben képviseltették magukat úgy Genf-
ben, mint Boulogneban az Egyesült Államok.
A nemzetköziség szempontjából csak örven-
detesnek mondható az esperantó fejlődése,
csak kár, hogy ily progresszív eszme szolgálá-
tában álló férfiak nem tudták meg levétközteni
a vallási cafrangot.

BÉKE A FÖLDÖN.

Miközben a hágai „béke“-értekezleten azon
tanácskoznak, hogy milyen szabályokat is ta-
láljanak a „béke“ érdekében, addig ezer és
ezer munkácsék egyebet sem csinál, mint
hogy halomszámra készíti a gyilkoló szereket
a különböző országok fegyvergyáraiban, me-
lyek csakis arra a célra készülnek, hogy a bé-
ke valahogy helyre ne álljon; addig ezrével
esnek el a munka harcmezéjén és egy tömen-
telen csoport esik áldozatul a mai rendszeről
fakadó számos nyavalyának. Ha azonban:
az öntudatos munkácsék ennek megváltozta-
tására igyekeznek tenni valamit, akkor irtó har-
cot indítanak ellenük a „békepostolók“ és a
legvértelenebb gyilkosságokból sem riadnak
vissza.

Ha majd a világ proletáriátusa egy zászló
alá tömörülve megszünteti a tőkés rendszert,
akkor diadalmasodik annak romja felett a
békeesség és jólét.

Lázadás Marokkóban.

Tangerből érkezett hírek szerint a kabilok
megtámadták Casablancát, mire a mór ható-
ságok a „Galilee“ francia cirkálóhajó parancs-
nokához folyamodtak segítségért. Erre ez hat-
van embert szállított partra, egy spanyol cir-
kálóhajó pedig negyven embert küldött le. A
kabilok (marokkói bennszülöttek) a partra-
szállító katonákra lőttek és hét franciát megse-
beztek közülük. Az egyesített francia-spanyol
hadosztály erre szétverte az ellenséges benn-
szülötteket; a külföldi konzulátusokat őrség-
gel látták el, majd a lázadók szétlövéséhez fo-
gott a „Galilee“, miközben számos bennszülött
megsebesült és meghalt.

A francia ügyvivő a marokkói kormányfal
tudatta követeléseit, melyek szerint a marok-
kói hatóságok a francia katonai parancsnok
utásításainak kénytelenek magukat alávetni
és kötelesek a francia alattvalók biztonságá-
ról kezeskedni.

Az a hivatalos jelentés, melyet a francia
kormány az algécirasi konvenciót aláírt hatal-
maknak beküldött, lényegileg Franciaország
abbeli határozott szándékát jelenti ki, mely
szerint az a marokkói szultán tekintélyét, va-
lamint birodalmának függetlenségét és épsé-
gét fenntartani és megővni igyekezik. Kijelenti
továbbá, hogy a bennszülöttek biztonságát,
ugyszintén a kereskedelmi szabadságot garan-
tálni kell, a vérfürdő értelmi szerzőit pedig
példásan megbüntetni. A jelentés kifejezet-
ten megemlíti, hogy Casablanca város részére
és környéke kiterjedő rendőrsépratot fog
Spanyolországgal egyetértőleg szervezni s
hozzátézi, hogy minden további intézkedést,
melynek megtétele szükségesnek fog mutat-
kozni, a hatalmak tudomására fog hozatni.

A német sajtó aggodalommal nézi a fran-
ciák rendesinálát Marokkóban: „Franciaor-
szág megszállta Casablancát“ — így ír az
egyik német polgári lap — „hogy a rendet is-
mét helyreállítsa és az európai településekről
gondoskodjék. Azonban ott is fog maradni
és Marokkót lassan-lassan hatalmi körébe fo-
gja vonni, mint ahogy Nagybritannia Egy-
ptommal és Japán Koreával tette.“

Kitűnő példája ez az osztályállamok hatal-
mi féltékenységének, mely perhorreszkálja a
másiknál ugyanazon kizsákmányolásra szol-
gáló gazdasági erők megszerzését, melyekre ő
maga is törekszik.

A NYOMDÁSOK NEMZETKÖZI KONGRESSZUSA.

Az első szakszervezet, amely nemzetközi
szövetséggé alakult, a nyomdászoké. Párizsban
1899-ben ült össze az első nemzetközi kong-
resszus, hogy megalapozza a nemzetközi szö-
vetséget. Ekkor központi lapot alapított a kon-
gresszus „A nemzetközi nyomdászszövetség“
címűt, amelynek szerkesztője Francois Mar-
tin lett. A havonként német és francia nyelven
megjelenő újság kiadását, illetőleg nyomtatá-
sát a saját nyomdával bíró svájci szövetség
vállalta. A lap nem volt hosszú életű. Már
1891-ben megszüntették, aminek főokát Francois
Martin idézte elő, aki visszalélt a munkások
bizalmával. A nyomdászok előretökékedését ez
azonban nem lohasztotta le. A következő eszt-
endőben, vagyis 1892-ben Bernbe összehívték
II. nemzetközi kongresszus megbizátott a
svájci szövetségnek nemzetközi titkárság fel-
állítására. Lelkesedéssel és fardhatatlan buz-
galommal látott a szövetség a nagyon nehéz
feladat megoldásához s csak ezek előrebocsáj-
tásával érthető meg, hogy az akkori súlyos
idők közepette is hamarosan sikerült a megva-
lósítás. 1893 szeptember 20-án megalakult a
nyomdászok nemzetközi titkársága. Székhelye
Bern, titkára pedig G. Reimann lett. 1896-ban
Friedrich Liebermann lépett a helyébe, aki ha-
láláig, 1901 február 8-ig irányította, nagy mun-
kásságot fejtve ki, a nyomdászmozgalmat. Az
1902. év első napján Pierre Stautner vette át
a titkárságot és a mai napig is ő igazgatja.

A III-ik nemzetközi kongresszus ugyancsak
Bernben ült össze 1896 augusztusában, a IV-ik
1901 augusztusában Luzernben, míg az V-ik
most folyt le Párizsban.

Ezt a kongresszust a tárgyalágosság jellem-
zi; főlöleges szóharek helyett nyugodt viták
peregtek le-okos, gyakorlati kérdések körül.
A több mint százezer szervezett nyomdász
képviselőiben negyvennyolc küldött jelent
meg. Képviseltette magát: Német-, Horvát-,
Olasz-, Svéd-, Angol-, Magyarország, Luxem-
bourg, Belgium, Portugália, Norvégia, Dánia,
Szerbia, Ausztria, Franciaország, stb.

A napirend számtalan értékes pontjai közül

első sorban a svéd küldött indítványa tarthat
számot megemlítésre, amely az ellenállási alap
újraszervezését célozza olyképpen, hogy
sztrájk esetén az összesség pénzübeli támogatá-
sára lehessen igényt tartani. A részletek tár-
gyalásánál élénk vita alakult ki, amelyben,
résztvevett a francia, belga, osztrák és magyar
küldöttek. A német küldöttek közbevető indít-
ványokkal a szervezetek vagyoni, illetve jöve-
delmi állapotának előzetes, részletes és körül-
ményes kimutatását kérik, mivel szerintük lé-
nyeges szereppel bír, hogy az egyes szerveze-
tek sztrájk esetén az összesség gyámolítása
nélkül elég erősek-e arra, hogy az első hetek-
ben saját maguk anyagi védelmére támaszkod-
hassanak.

Az olaszok és svájci németek nemzetközi
sajtó megteremtését ajánlják, a belgák támo-
gatásukra sietnek, míg a franciák és németek
az indítvány ellen foglalnak állást. Pierre
Stautner, a nemzetközi titkár hozzájárulása
után az indítvány visszavonott. Az arányos
képviselet kérdése, bár udvarias formában, de
heves medrű és hosszas vita után nyert elinté-
zést. A kongresszus elfogadta azt a javaslatot,
hogy minden szervezet a belépő tagok részére
olyan egyforma könyvecskét készítsen, a
melynek szövege a tag nyelvében kívül még né-
met és francia nyelven is meg legyen. Ennek az
életbelépése előtt a segély terén visszaélések
meggátolása szempontjából a meglévő köny-
vecskék bélyeggel való megkülönböztetését
ajánlja az olasz küldött. A németek ellene szó-
laltak. Az olasz indítvány elfogadatot.

A három napig tartó komoly munka után,
amely a nyomdászok gazdasági életére vonat-
kozó minden lényegesebb kérdést fölélte, a
küldöttek együtt maradtak a legnagyobb fran-
ciá nemzetü ünnep, a „július 14“ megtekinté-
sére.

MILYEN TEJET ISZUNK?

— Ezer szennyes kanna. —

A múlt hét egyik éjjelén a New York Cen-
tral R. R. harminckétféle utcai teherállomásán
átvizsgálták az üres tejeskannákat, melyeket
a kereskedők a tejtermelőknek szállítottak
vissza.

A múlt év július 18-án életeléptetett tör-
vény értelmében ugyanis a vásárló kötelessé-
ge a tejes edényeket tisztán visszajuttatni a
termelőhöz, mert egyébként a szenny rászár-
rad azokra.

Két biztos éjjeltől virradtig vizsgálta a nagy
kannákat és enyhén számítva is ezer olyat ta-
láltak, mely feltűnően piszkos volt. Sokban
volt kenyérhéj, törött, rossz tojás és egyéb
szemét. E kannák persze, visszajutva teja-
lásdagba, azon mód megtöltöttek friss tejjel,
és ezt isszuk mi. Persze a tisztelt kereskedő-
urnak attól cseppet sem fáj a feje, ha a fo-
gyasztó munkásnép akár tífuszt, vagy kolera-
t kap is az ő szennyétől. Neki a profit a fő,
a többi nulla.

BELEÓRULT A KOPLALÁSBA.

— Egy hétig éhezett. —

Itt, a milliók híres városában, a ragyogás,
a fény közepette, megeshetett, hogy egy asz-
szony két gyermekével együtt egy álló hétig
koplalt.

Mrs. Francis Mok a neve a szerencsétlen-
nek, akit a múlt hét közepén egy jótékony in-
tézethez, onnan a kings kerületi kórházba vit-
tek. A szegény asszonyt a Warren street 395.
számu házában egy pinclakásában találták
szinte önkívületben, mellette pedig a legszá-
nalmasabb állapotban két gyermekét: a két-
éves Edna-t és a háromhetendős Grace-t.

Az Ozanara Home című jótékony intézetben
éppen vacsora ideje előtt diühöngeni kezdett
Mok asszony. Az orvosok állítása szerint
beleőrült a mihamari jóllakás reményébe, mi-
után egy álló hétig nélkülözte a táplálékot.
Az emeleti lépcsőházából le akarta magát vetni
és csak négyen bírták viszatartani, hogy a
korlátot át ne vessa magát. Állapota aggasz-
tó. Gyermekait a „gyermekvédő“ társaság
vette gondozás alá.

Ez a kapitalista erkölcs. A kenyérkereső-
ket örülébe hajszolják, azután kegyesen
„gondjukba“ veszik a nyomorult porontyo-
kat. Hadd nőjjenek fel, kell az anyag a pro-
fitrésbe.

Mi, szocialisták pedig hazátlan bitangok vá-
gyunk, akik ily gyönyörű, ily meghatóan szép
„törvényes rend“ ellen mérészeljük szavunkat
felelni.

Le a militarizmussal!

Egyre nyilvánvalóbb annak a hazug állítás-
nak a tarthatatlan volta, amelyvel a hivatalos
hatalom áltatja az embereket, hogy t. i. a ka-
tonaságra szükség van. A militarizmus a mai
fejlettségben átka az emberiségnek s legna-
gyobb akadálya a kultúra fejlődésének. A mi-
litarizmus az uralkodók és az uralkodó osztá-
lyok érdekében való hatalmi eszköz a nép el-
len. Nem csak azért rettenetesen káros, mert
milliókat von el és köt le haszontalansá-
gokra, melyekre pedig a népnek, a kulturának
égető szüksége lenne, hanem azért is, mert
mint hatalmi eszköz, a fennálló buta társadal-
mi rend maradásának a biztosítéka. Kezd
azonban mindenfelé felemléni a népet, hogy
ezt a szörnyű rémet, mely nyakán ül s vércé-
sziójá, ledobja magáról. Egyre-másra jönnek
a hírek, hogy maguk a katonák közt terjed ho-
vatovább az antimilitarizmus, melynek ter-
mészetesen előbb-utóbb meg lesz a gyümölcse-
s. Franciaországban máris nagy eredménye-
ket ér el ez az egészséges mozgalom, de ki-
kezdte már a többi uralkodók hadseregét is.
Hollandiából most érdekes katonai botrányról
írnak, mely szintén bizonyítja az antimilitarista
propaganda okos volta mellett.

Mint Rotterdamból jelentik ugyanis, a zut-
pheni garnizonból ötvenegy közhuszár és öt
kaplár szökött meg a szigorú, söt émbertelen
bánásmód miatt. Az elégedetlen legénység a
városban kívül egy már előre megbeszélte helyen
találkozott és úgy, ahogy voltak, Arnheim felé
elmentek. A kaszárnyában feltűnt, hogy a
hiányzó még este sem tértek vissza, néhány
ember egy hadnagy vezetésével kerékpárra ült,
hogy a szökevényeket elérjék. Ez sikerült is
nekik Arnheim közelében, ahol a hadnagy fel-
szólította a katonákat, hogy térjenek azonnal
vissza Zutphenbe. A katonák nem engedle-
mekedtek és a hadnaggyal együtt Arnheim-
ba masíroztak, ahol mindannyit erős őrzet alá
vettek. A katonák különben azt vallották,
hogy nem akartak megszökni, hanem Röhr-
mondbá igyekeztek, hogy ott a csapaffelügye-
lőnél helyzetük miatt panaszt tegyenek.

Napról-napra szaporodnak a jelek, melyek
mutatják, hogy a francia hadseregben is mille-
melyen vert gyökeret az ellenszűlés szelle-
me. A katonák rövidesen bannak el a bürükbe
nem férő hadnagy-urfiakkal.

Narbonneból érkezett jelentés szerint Fitou-
les-Cabannesben a múlt héten katonai zendü-
lés volt, amit egészen mostanáig titokban tar-
tottak. A 80-ik gyalogezred 8-ik századának
legénységét már napok óta izgatottság és
nyugtalanosság volt észrevehető. Az volt a pa-
naszuk, hogy az étel romlott. Végre is az egyik
katona elhatározta, hogy panaszra megy a szá-
zadoshoz. A százados még nagyon tapaszta-
latlan tiszt volt, akit nemrégiben helyeztek át.
A panaszoktól katonát meg akarta kötöztetni.
Parancsát azonban meg ismételt felszólításra
sem teljesítette senkinek. Végre is a kaszár-
nyában levő tömlőbe vitette, de utáiban elki-
sérte az egész század és a Marseillaisent éne-
kelte. A tüntetésnek híre villámgyorsan ter-
jedt el a városban és nagy néptömeg gyűlt össze
a kaszárnya előtt, amely a katonák pártjá-
ra állt és hangosan követelte, hogy a bezárt
katonát bocsássák szabadon. Ez később meg
is történt.

FEHÉR RABSZOLGÁK.

Nagyszámú fehér-rabszolgakereskedés nyo-
mára jötték, mely Pittsburg és New York kö-
zött fejt ki különösen nagy tevékenységet.

A léánykereskedéssel folytatott üzelmek úgy
jöttek napfényre, hogy az itteni hatóságok ku-
tatásaik közben Pittsburgban egy bünbarlang-
ban fiatal külföldi nőt találtak, kit rögtön letar-
toztattak s miután csak hat hét óta tartózkodik
az országban, deportálni fogják.

A new yorki keleti oldalon van állítólag a
fészke ezeknek az üzelmeknek, ahonnan a köz-
vetítő seregestől szállítják Pittsburgba a sze-
rencsétlen léányokat. A hatóság jelentése elő-
reláthatólag több ilyen lélekufár letartóztatá-
sát fogja eredményezni.

Figyelem!

Kik a lapot nem kapják rendszeresen, levelező-
lapon tudassák velünk a következő angol szó-
veggel:

Editor, Népkarát 516 E. 6th St., New York.
I am a subscriber of your paper, but I don't get it
regularly. Please send it to this address.
Név.....
Szám és utca.....
Város.....

Elvtársak! készüljétek a Lassalle-ünnepélyek megtartására!

NÉPAKARAT

szocialista munkáslap.
A Szocialista Munkáspárt hivatalos közlönye.
Kiadja
Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség
516 E. 6th St., New York.
Megjelen minden kedden és pénteken.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre \$2.00
Fél évre 1.00
Negyed évre 0.50
Európába 12 korona.
Egyes szám ára 2 cent.

A Munk. Bel. Szöv. hivatalos közlönye.
Szerkesztővel értekezni lehet hétfőn és szerdán 6-tól 8-ig.

NÉPAKARAT

Publ. by the Hungarian Socialist Labor Federation of America
516 East 6th Street, New York, N. Y.
SAM. FISHER NATIONAL SECRETARY.
A. WALDMAN NATIONAL TREASURER.

ISSUED EVERY TUESDAY AND FRIDAY.

SUBSCRIPTION YEARLY \$2.00
SINGLE COPIES 2c

Entered as Second-Class Matter at the Post Office at New York.

New York Tuesday, August 13, 1907.

TARLOZÁS.

Battle Creek.

Battle Creek egy michigani város mely azáltal érdemelt ki különös jelentőséget a világ-történelemben, hogy sikerült megoldania a „munkáskérdést”, természetesen a tüke és munka barátságára alapszólva.
A proletariátus és kapitalista osztály szemérmének gyümölcse az a kis társadalmi eszadobogár, melyről valami Post nevű kétségbeesett nyárspolgár beszélt ki mostanában orvos jelentéseket a polgári lapokban. Az aggodó bába hirasádsá szerint úgy a szülők, mint a gyermek viruló egészségének örvenednek s utóbbinak azt a hivatást jósolja, hogy az emberekkel a „jobb napokat” lézen rendeltetése megismertetni.
Mert Battle Creekben a „legjobb osztályhoz tartozó munkások dolgoznak”, akik régi módra büszkék munkájukra, a gyárra, annak termelésére, az öreg bőszen, önmagukra és munkástársaikra.
Nemde, megható? Mi mindennek is képes egy ilyen, a legjobb családokhoz tartozó munkás. Ez nem olyan neveletlen, mosdatlan legény, mint mi szocialisták, nem is kerül annyi pénzbe, mint a trade unio-ember, aki pedig hajlandó ugyan a tökével barátkozni, de irdalmatlanul drága ez a barátság.
Mert hogy ez a Post ur alapos ismerője az unióknak, az tagadhatatlan. Oly tájékozottsággal beszél, akárcsak az A. F. of L. egy osztalpa, amikor különböző alkoholos italok hatása alatt rájön az igazmondás. Azt mondja ugyanis, hogy Battle Creek boldogságban uszkáló, kétségbeesett elégedettség látszó bérabszolgái nem adnak ki pénzt azon „privilegiumra”, hogy egy munkáströszthöz tartozzanak avégből, hogy néhány ravasz vezérnek nagy hatalmat és könnyű job-okat szerezzenek.
Hogy Post ur nem mindenütt beszél oly okosan, sőt néha súlyos bolondságokat mond, az csak érthető és méltányolható oly férfunál, aki ilyen boldog közösség oszlopja tagja. Köztudomású, hogy a boldogság már sok embernek megzavarta az esztét. Miért legyen épen Post ur kivétel?
Hanem hogy az általa közzétett litániának mi a tulajdonképpeni célja, azt a végén félreismérhetetlenül kifejezésre juttatja ez ez: Battle Creek iparfejlesztése olesó és szervezeten munkaerő segélyével. Ezért a hosszú bevezetés, amelyet ő maga is fölöslegesnek tart és a rövid lényeg, amelyvel a végén kirkkol, midőn az arravaló gyárosokat és munkásokat vendégszeretettel meghívja Battle Creekbe.
Never mind Mr. Post! Majd ha az „arra-való” elemek meglepednek a boldogság földjén s kitor a gyárosok közötti verseny egyrészt, a munkások özönlése folytán pedig a bér lenyomása s a szervezeten munkások konkurrenciája másrészt, majd akkor tovább beszélgetünk a tüke és a munka barátságáról.

I. W. W.

Cobalt-ban folyik a bányászok sztrájkja. A bányatulajdonosok ügynökei állírokkal igyek-szenek munkásokat odacsalogatni; senki a polgári lapok eme kacsaának fel ne üljön.
Cobalti bányászszervezet, mint a W. F. of M. 146. sz. helyi csoportja.

HAFASIAI ZÖNGÉK.

Egy rövid idővel ezelőtt feltűnő gyorsasággal ideszáguldott koszos magyar költő, egy idevaló lap hasábjain ajzza fel lantjának hur-jait és pengeti, pengeti, sirván:
„A magyar népek itt Amerikában szervez-

kednie kell s mint egységes nagy tábornak ké-szen kell állania, hogy hatalmával, fajszerete-tével, befolyásával” stb.... „majdan, amikor rákerül a sor, dülőre vigye a magyar nemzeti függetlenség sorsát.”
A koszos „szeretné ezt a gondolatot bele-vésni minden itt küzködő magyar munkás szí-vebe.”
Erre csak az a megjegyzésünk, hogy bizza Rudnyánszky ur egészen a itt küzködő ma-gyar munkásságra azt, hogy mit véssen a szí-vebe és milyen függetlenség kivívására szer-vezkedjék.
Ha mindenáron akar „a bányákban, gyárak-ban görnyedezve dolgozó” magyar munkás-ságnak gondolkodni való adni, akkor gondol-kozzék inkább azon, miért kellett a legkivá-lóbb munkaerőt képviselő szakszervezetnek Ma-gyarországot odahagyni? Bizonyára nem azon okból, amiért a kitűnő tanácsokat osztó-gató jeles hazafi és költő menekült hön szer-etett hazájából.

A BERLINI SZAKSZERVEZETEK FEJLŐDÉSE.

A berlini szakszervezetek egy évi fejlődéséről most jelent meg a kimutatás s ebben lát-hatjuk meg a legjobban a magántulajdonon alapuló termelésnek a kritikáját.
Berlin szervezett munkásainak összessége:
1905-ben: 224.277
1906-ban: 252.069

Egy esztendőben tehát kerek számban 28.000 a szaporulat.

Ezt az óriási növekedést természetesen a gazdasági alakulások kedvező volta idézte elő. Ennek az állapotnak megfelelően a munkás-ság arra törekedett, hogy a helyzetet a maga számára kihasználja, értékesítse. Ennek foly-tán összesen 287 támadó sztrájk volt, amely-ben 24.281 munkás vett részt, köztük 232 nő-munkás.

A sztrájkoknak ez a nagy száma szakmák szerint így oszlik meg:
Fém munkások 120 3482 résztvevővel
Vas- és fém munkások 39 3526
Faeszközöket készítő munkások 32 207
Fuvarosok 31 3032
Kovácsok 11 482

Egy-egy sztrájk tartalma a gyári és segéd-munkásoknál átlag 83,5 napos volt. 287 tá-madó sztrájk közül 183 teljes, 50 részleges eredménnyel végződött, 53 pedig eredmén-ytelen volt.

A támadó sztrájkokra a szakszervezetek 646.421.93 márkát költöttek.
A munkálatok a termelés megzavarása miatt 34 esetben zárták ki a munkásokat, amelyben 30.584-en vettek részt.

A kizárások átlag 83,5 napig tartottak.
A munkálatok azonban nem értek cél-t, mert a kizárás 90 esetben a munkások teljes győzelmevel végződött, 27 esetben részleges-séggel s csupán 56 kizárás nem dől el a mun-kások javára.

A kizártak segélyezése 827.029,52 márkával csökkentette a szakszervezetek pénztárait.

A berlini szakszervezetek összes bevétele 1906-ban 9.545.857,62 márká, 1905-ben 6.548.788,65 márká, vagyis a mult évben kör-ülbelül három millióval több. De ezzel párhuzamosan a kiadás is másfél millióval emel-kedett.

Utasségyre költöttek 55.730,30 munkané-lküli segélyre 367.360,59, betegségsegélyre 825.422,23, temetésekre 82.856,45, rokkantsé-gélyre 66.250,75, jogvédelemre 75.869,32, rend-kivüli segélyekre 118.161,23 márkát.

Aki figyelemmel olvassa végig ennek az egy városnak e hatalmas kulturmunkáját, az nem lehet kétségben az iránt, hogy a szocialdemo-krata alapon álló szakszervezet olyan hata-lom, amelynek szükségesszerű fejlődése a politi-kai mozgalommal kapcsolatosan képes lesz ar-ra, hogy a mai termelési módot a munkásság érdekeinek megfelelően megváltoztassa.

PUSZTULUNK, VESZÜNK!

A halálesetek az utolsó két hétben meg-döböntően felszaporodtak. A tavalyi 2907-hez képest ez idén 3015 volt a halálesetek szá-ma az augusztus 4-ével végződő két hét alatt. Maga az utolsó hét 1804 halálesetet mutat fel. Az elhaltak ezen számból 1053 ötven aluli gyermekekre esik, míg az elmúlt év megfelelő hetében csak 1115 volt aszáma az ötven aluli elhalt gyermekeknek. Az 1115 gyermek kö-zül 546 hasbántalmak következtében mult ki, míg 1906-ban ugyanezen időben és betegség folytán csak 342 gyermek halt el.
A hatósági orvos ezt az erős gyermekhalal-dóságot a kicsinyek helytelen táplálásának tu-lajdonítja. Nagyon helyes a doktor ur megfi-gyeltése: bizonyára a helytelen táplálás a köz-vetlen ok, de ennek is megvan a maga oka s erre vezetendő vissza a gyermekhalandóság, egy életképtelen társadalom legszembetűnőbb tünete s ez az ok nem más, mint a kizsák-mányoló kapitalizmus, mely az anyákat is gyár-akba kergeti, hogy gyermekeik számára még ez a helytelen táplálékot is nagynehezen meg-kereshessék s aminek következtében még a csecsemőket sem táplálhatják helyesen, az anyatejjel, hanem mesterséges eszközökkel kénytelen azt pótolni, hogy a kisedet az élet-nek megtarthassa — addig, ameddig.

Hüliganakok.

Egyik lapírtásunk a következő felhívást in-tézi olvasóihoz:
„Amerikai magyarok, résen legyetek! Szü-lőházak ellen iszonyatos gonoszlettre készül az osztrák. Megint úgy csinálja, mint ahogy 1848-ban kezdte. A horvátokat lázítja a ma-gyar állam területi egysége ellen.
Vigyázzatok, amerikai testvérek! Az ősz-szel olyan földrázó vihar fog rázudulni Ma-gyarországra, hogy elkövetkezik a — cselek-vés ideje.
Hanem akkor aztán igazán cselekedjünk ám! Nem úgy, mint 1906-ején, mikor any-nyi szép szóvirág illatozott, de bizony a gyü-mölcs, a tett, nem érett meg!”
Lám, lám! Tudjuk már, hogy mi fáj Fe-csöéknek. 1906-ban, „amikor annyi szép szó-virág illatozott”, ugyancsak Fecső ur volt az, aki a rövidebbet húzta a „forradalom” céljára gyűjtött pénzekkel. Ezt akarja most helyre-igazítani.

Ugy látszik, hogy a hazafiak megint spekulálnak valamiben. A négylevelű löhere el-hervadt, a Rákóczi-szoborra nem nagyon ad-koznak; gyilkossággal szintén nem vádolják egy honfőtársunkat sem. Az ezekből kisajtol-t haszon pedig el van dárídozva. Ennélfogva te-hát az egész business ugaron fekszik.
Mit csináljanak hát szegények? Hiszen élni csak kell; dolgra pedig nem születtek. Te-hát „forradalmat” csinálnak megint. Bizonyára az hajt legtöbbet a konyhára és a torokra.
Magyar elvtársak, résen legyetek! Munká-estvéreink ellen iszonyatos gonoszlettre ké-szülnek a hüliganakok. Megint úgy csinálják, mint 1906-ban kezdtek. Szép szóvirágokkal árasztják el a talajt, melyből a magyar mun-kásság által akarják a gyümölcsöt előterem-tetni. Gyülekeket hívnak majd egybe és kilir-detik a harcot az „átkos bécsi kéz” ellen. An-ak sikeres lefolyására pedig három dolog szükséges: pénz, pénz és pénz!

LE A PAPOKKAL!

Az antiklerikális propaganda, mely Olasz-ország északi tartományából indult ki, olasz elvtársaink és főleg a szocialista sajtó agitá-ciója következtében immár az egész országra terjed ki. Helyenként véres összejutások is előfordulnak, mert a nép türelmetlenség s mind erősebben követeli a kolostorok eltör-lését és mindazon nevelítőintézetek bezárását, melyek szerzetesek és apácák kezeiben vannak és kirkról gyalázatos üzelmek sülték ki.
Igy egy állítólagos apáca letartóztatásával kapcsolatban kiderült, hogy ez ké t papal együtt rövid idő előtt Milánóban gyermek-menhelyet állított fel kizárólag leánygyerme-kek részére, melyről a rendőrség megállapi-totta, hogy a legocsmányabb büntanya. Va-lamennyi, meg serdületlen, iskolaköteles kor-ban álló leány, kik a vallatásnál könyvek között leplezték le a „menhely” üzelmét. E vallo-mások egyértelműleg odá nyilatkoztak, hogy a főnökön ifjú és öreg kecéneknek szállította a kis leányokat, kiknek legnagyobb részén ne-mi betegségét konstalták.

Mindez óriási tápot ad az antiklerikális moz-galomnak, amely, ha megerősödik, hivatva van véget vetni Olaszországban is a papi ura-lomnak.

UJABB ADATOK A BEVANDORLÁSHOZ.

Most jelent meg a Hamburgon át közelekedő tengerentúli személyforgalom statisztikája az 1907 év első feléről. E szerint január 1-től jú-nius 30-ig nem kevesebb mint 112.000 személy indult Hamburgon át tengerentúli útjára. Ez a szám meghaladja az összes erre vonatkozó ed-digi statisztikai adatok eredményeit. Még az eddig elért legmagasabb száma is a kivándor-lási statisztikának az 1903-ik és az 1906-ikit jóval felülmulja. Az első ugyanis 80.000, az utóbbi 85.000 személyről számol be. Természe-tes, hogy a magyarság van a legnagyobb szá-zalékkal képviselve emél a beözönlésnél.

Arról az amerikai bizottságról, mely mosta-nában Magyarországon tanulmányozta a ki-vándorlás okait, így ír a „Testvériség”:
„Azt hisszük, hogy hiába jöttek ezek az ame-rikaiak.... Megmondtuk róluk már a multkor, hogy lehetnek praktikus, gyakorlati érzékű emberek, de hát — én edes teremtom — az éhenhalás, a rabslzoltság, a középkor országá-ról, a derestörvényről, a rabslzolgyörvényről, munkásképnék kijáró kivételes állapotokról, az ázsiai magyar közigazgatásról mégis csak na-gyon keveset tudhatnak. Már pedig a Magyar-országból való kivándorlás ügyének a szálaí czekig a tényekig jutnak le....

De nem csak ebből az okból jöttek hiába az amerikaiak. — A Magyarországból való egy-re nagyobb kivándorlást már az amerikai szigor-tó törvények sem kibébiethetik. Az amerikai hatóságok azonban szükségesnek tartották a bevándorlás megszorítását. Uj törvényt hoztak, amelyben felemelték a bevándorlók fejadóját. Julius elsején lépett életbe az új törvény és a kivándorlók száma — emelkedik.
A magyar kormány pedig továbbra is folytatja a neveléses szemlalomharcát a „kivándorlási ügynökök” ellen. Ahelyett, hogy európai mód-szerrel, melyreható szilólpolitikai intézkedé-

ssekkel orvosolná a jelentkező bajokat, hajsztát indít azok ellen az ügynökök ellen, akik hatósá-gi engedély nélkül szállítják Amerikába a me-nekülni vágyókat.

Hej, pedig amíg vad rablógarázdálkodás színhelye lesz az ország, amíg itt rabslzolgasor, hatósági önkénykedés, deres és kivételes álla-pot jut a munkálkodó millióknak, amíg az el-enyészően kevesebb herék hoznak törvényeket a dolgozó többség számára, amíg száraz ke-nyér sem, csak rugás, szidás, meg puskatus jár ki az országot vérükkel-venjékükkel tápláló munkásoknak, — addig mindig lesz kivándor-lás Magyarországból és addig mindig emelked-ni fog a kivándorlás.

Ezért hisszük, hogy hiába jöttek a szabadság szigetére a tanulmányozó amerikaiak....

ÖNGYILKOSSÁGOK.

Az utóbbi napokban megdöböntően módon szaporodtak fel az öngyilkossági esetek. Ne-mi és körkölönbség nélkül nap-nap után sere-gestül dobják el magukat az életet a nyomor és betegség áldozatai.

A legborzalmasabb hálálnemekkel vetnek véget életüknek ezek a kitaszítottak: minden rendelkezésre álló eszközhöz nyulnak, csak-hogy megszabaduljanak azoktól a viszonyok-tól, melyek az életet lehetetlenné teszik szá-mukra.

„Nyomor és betegség s az általuk előidézett ezernyi öngyilkosság legkitaláltabb tünete a je-lenlegi társadalmi rendnek.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az orosz reakció meg mindig a régi brutali-tással véli eloltani a forradalom lángját. A tények azonban azt bizonyítják, hogy céljuknak éppen az ellenkezőjét érik el. Igy vélte Lodz rendőrsége is, az ottani erősen kifejlődött for-radalmi szellemet előjotani az által, hogy a munkásság vezéreit elfogják és börtönbe vetik. De minden nyomás ellenőnmást idéz elő. Lodz munkássága is azzal válaszolt a rendő-rség erőszakoskodására, hogy több helyen le-rakta a szerszámot és sztrájkba lépett. Ez al-kalommal többszörös összeütkezés történt a rendőrséggel és vagy 30 munkást löttek le ez alkalommal a cár kózkájai. A forradalmi szo-cialisták és szocialdemokraták kihirdették az általános sztrájkot és vagy 32.000 munkás fo-gja beszüntetni a munkát a legközelebbi időben.

A rendőrök elégedetlenek. Nem gyakori eset az, hogy a hatalom támasza, a rendőrség elégedetlenséget tanúsít. De a mai társadalmi viszonyok züllöttsége mellett és anarchia kö-vetkeztében még ez is lehetséges.

Irországból érkezett hírek szerint az ottani rendőrség elégetlenséget tanúsít es Belfast-ban, ahol több sztrájk folyik ez idő szerint, a rendőrség nem teljesít szolgálatot, azaz nem üt vakon a küzdő munkásság közé.

A vizsgálat során a polgárság legnagyobb megnagyváására kiderült, hogy a rendőrség elé-gedetlensége nem politikai természetű, hanem a tulhuzso szolgálati idő és a csekély bérek okozói ennek az állapotnak. Belfastban most katonasággal pótolták a rendőrséget. Hasonló eset történt már évekkal ezelőtt Meránban, Dél-Tirolban. Akkor akadt elégető sztrájk-törő és a sztrájkoló rendőrséget egyszerűen el-boacsították hivatalából.

Nem lehetetlen, hogy a belfasti rendőrök is hasonló sorsnak nézzen elébe.

Richardson visszalép. Denverből érkezett hírek szerint, Haywood első védője Richard-son, vissza fog lépni a védői tisztölt és Moyer és Pettibone védelmezésénél már nem fog részt venni. Visszalépésének okául azt mondja, hogy Darrow feladvásával nem érthet egyet. Nem méltányolhatja a szocializmust, főként ha azt összefüggésbe hozza a büneset kérdéssel, de semmi körülmény közt nem tűrheti oly esetben, mint a mostani, a hol a vád gyilkos-ságra szól és a vádlottak élete veszélyben fo-rog.

Egy másik hír szerint a Western Federation of Miners nélkülözhetni véli Richardson szol-gálatát.
Nagy bányász sztrájk van kilátásban a felső-sziliziai állami szénbányákban, a hol a mun-kások követeléseit visszatúsították. Ha a sztrájk kitörését nem gátolják meg azzal, hogy még idejekorán megadják a bányászok követ-eleseit akkor valószínű, hogy a sztrájk az or-szág összes szénbányáira fog kiterjedni.

A W. F. of M. sztrájkja Minnesota érc-bányáiban.

Mahoney, a W. F. of M. ügyvivő elnöke a sztrájkok színhelyén megjelenven, kijelentette, hogy a sztrájkokat az eddigi módon kell to-vább folytatni. Megbotránkozással nyilatko-zott a számos fegyveres kiküldött jelenléte fe-létt, melyet a sztrájkolók provokálásának te-kint. A bányákat még csak ki sem nyitatták.
Bányászsztrájk.
Az I. W. W.-ben szervezett cobalti bányá-munkások sztrájkba léptek és oly elszántan küzdenek, hogy a győzelem bizonyosra ve-hető.
A sztrájkban több mint 15.000 ember az acéltörzst („United States Steel Corporation”) által ellenőrzött ércbányáknak is résztvesz. Sokan közülök a W. F. of M.-hez tartoznak. A sztrájkolók magasabb béreket követelnek.

Egy kongresszusról.

A szajnai szocialista szövetség minap tartot-ta rendezni évi kongresszusát. A kongresszus színhelyén, egyik Maison du Peupleben mint-egy háromszáz küldött jelent meg. Az általá-nos jelentések után a kongresszus egyhanguan a szövetség gyarapodását és fejlődését állapi-totta meg.

A napirenden a beszámolások, a gyarmat-politika, a nők választójoga, az országos és a nemzetközi kongresszusra küldöttek választása stb. mellett, két nagyfontosságú kérdés szere-pelt: a militarizmus s a párt és a szindikátusok. Ezen két kérdésben ezuttal ugyszólván csak az előkészítő munkálatok végeztek, végleges eredmény a nancyi kongresszustól várható.

A militarizmus kérdésében minden vita nél-kül Vaillant indítványa fogadtatott el, amelyet a limogesi kongresszus is magáévá tett. Az in-dítvány: „A kongresszus kimondja, hogy min-den ország szolidáris szocialistáinak kötelessé-gük a proletárságot minden év május 1-én a nemzetközi béke mellett való tüntetésre fel-hívni. Abban a pillanatban, amikor az orosz forradalom következményeként az autokrácia, a cárizmus a végét járja és a szomszéd császár-ságok segítségére sietnek, vagy ha a tüke kaloz-kodásai teszik elkerülhetlenné, a nemzetközi iroda minden ország szocialista pártja helyes-lésével összefog az interparlamentáris bizottsá-gal, hogy minden fenyegető összeütkezésnek elejét vegye. Intézkedéseik alapján a munká-sosztály minden erejével arra törekszik, hogy a szocialista pártok megakadályozzák és elejét vegyék a háborúk mindenfajta módjának, a parlament közbenjárásától, nyilvános agitációtól, tüntetésektől egész az általános sztrájkig és lázadásig.”

A másik nagy kérdés körül hosszantartó, élénk vita fejlődött. A párt és a szindikátusok kérdésében: „A kongresszus meggyőződött, hogy a munkásságot mindaddig teljesen fel nem szabadulhat, amíg az erők egybevetésével a szindikalizmus utjain az általános sztrájkig el nem megy; a kettős cselekvés hatásosabb lesz eredményeiben; a szindikalizmus ugyan-azt a célt javasolja, mint a szocializmus; egy szabad terület létesítése a két szervezet kö-zött s ezek megegyezése biztosítaná a proleta-riátus gazdasági és politikai mozgalmainak ala-pos megerősítését.”

EGYLETI HIREK.

Az S. L. P. Cincinnati-i egyesült osztálya 1907. szeptember hó 2-án (Labor-Day) a Loh-man Parkban (Oakley) nagy pikniket rendez a pártjaftó javára. Jó zene és hűsítő italokról gondoskodik a rendezőség. Belépő díj 15 cent. Utirány: Minden car-on lehet transfert kérni az Oakley carhoz 5th és Main St.

A „Newark, N. J. District Industrial Council” 1907. aug hó 17-én, szombat este 8 órákor nyilvános magyar népgyűlést tart a Plavecky-féle salóban (20 West St.) Napirend: Az I. W. W. egy magyar localjának megalakítása. Angol és magyar szónok. Munkások! Legreték o t mind.

Elvtársak, figyelem!
A Milwaukee S. L. P. szocialista munkás,ervezt 1907. aug. 18-án a Castalia-parkban Basket-pikniket rendez. Utirány: transfer Wawatusa, Wels St, car West, leszállás Hawleg Roadnál, onnan jelzőtűlábil. A jövdelem aglia cionális alapa lesz fordítva. Különféle társas játékok. Angol, német és magyar ünnepl beszédek. Elvtársak je-lenletek meg számosan és hozták el ismerősöket is. Elvtársi üdvözlést a Rendező bizottság.

Meghívó. A philadelphiai magyar szoc. munkászerve-zet augusztus 24-én, szombaton a Kircuzenauer Saenger-bud Hallban (521 W Girard Ave.) táncmulatsággal egybe-kötött Lassalle ünneplést rendez, melyre a philadelphiai és környékbeli magyarságot (tisztelettel meghívja a ren-dőrség Ujman berendezett, kényelmes táncterem. Jó ételek és italok. Kitűnő cigányzene. Nagy confteti és szerpenlőcsata. Belépő jegy ára 15 cent. Kezdeté este 8 órákor. Ruhátur nem kötelező. A mulatság kiválóan kivirtadit tart. Részletes mltisor a helyszínen.

Az Oakland és Vidéki Szoc. Munk. Szerv. f. hó 25-én délután 2 órákor tartja rendes fél évi ülést, 337 12th St. a Cattle Hallban, melyre előzetesen osztályunk tagjai minél számosabban megjelenjen sziveskedjenek.
A Klein lev. titkár.

A Munkás Betegséggyógyító Szövetség XI. oszt. Orange, N. J. 1907 augusztus 18-án, a Hilton Hotel Parkban (Springfield & Burnett Aves) dal, szavalat, többféle elő-adás és táncal egybekötött el ó nagy Nyári Mulatságra. Kezdeté délután 10 órákor. Részvételi jegy 10 cent. Utirány: Newarkról a Springfield Avenuen a Maplewood Car vendő.

Figyelem Cincinnati!
A S. L. P. Cincinnati-i osztálya 1907 szeptember 2-án, Labor Day, Golmanis Parkba, nagy Kirándulást rendez a pártjaftó javára. Belépő díj 10c.

Elvtársak! Munkástársak! Figyelem! A Buffaloi Nagy. Szoc. Munk. Szerv. 1907. évi szeptember hó 1-én, vasnapon, a Staub-féle farmon nagyszabású fényes Lassalle Pic-Nic-et rendez, melyre minden munkást test-véri szeretettel meghív a Vigalmi-Bizottság. A tiszta jövdelem a Népakarat javára lesz fordítva. Kezdeté délután 10 órákor. Belépő-díj 10c. Utirány: A Niagara Fall's Car vendő a City Lineig. Kedvezőtlen idő esetén az utána való nap lesz megtartva.

Kiadóhivatali üzenet.

Gyakori eset, hogy az elvtársak beüldik a lap elő-fizetési díjat és nem értesítenek a pontos címről, hogy a lap küldendő. Ezért felkérjük az elvtársakat, hogy a pénz elküldésénél értesítsenek a pontos címről, hogy a lap ktl-dése akadályt ne szenvedjen.
Beszergályos szakszótály, Szabómunkások szakszervelete, Horacek József Budapest, tudassák pontos címüket.

SZERKESZTŐI ÜZENET.
Veszprény Gyula, New Brunswick. Levélre küldött válaszukat visszaküldték, azzal, hogy a nekünk beküldött cím alatt ismeretlen. Ez uton kérjük tehát, hogy ügyére vonatkozó részletes adatokat ve-lünk közölni sziveskedjék, mert a birtokunkban lévő adatok alapján nem adhatunk tanácsot.

VEGYES.

Wagner Sándor tudassa címét Habart Nándorral 516 E. 6th St. c. o. Népkarát.
Hamburger Mór nyomdász tudassa címét öcsésével. Cím a Népkarát kiadóhivatala.

TÁRCA.

A kis Jani meghalt.

Irta Lőrinczy György.

A hangdói körjegyzőnek olyan nagy méntü kalamárisa van, hogy belefér tán egy icce tinta is. Soha ki nem fog, mintha csak az adózott szegény nép könyveivel és verejtékével táplálkoznék. Mert az mind sirásba, mind fizetésbe kerül, amit abból a kalamárisból írnak; az a sok név, szám, amivel a hangdói körjegyző ki-mutatásai, könyvei, hivatalos papirjai napo-nként megtekinthetők. Búszke is rá a hangdói jegyző, hogy ő az országos rendnek keze-lába, aki nél-kül ezen siralom völgyön senki emberfia meg nem mozdulhat. Születés, hímőltetés, iskolába járás, a katonasor, adóegzekúció, apa-anya-i örökség, lakodalom, keresztelő, temetés, mar-havásár és még sok más egyéb, amiből a han-gódiai élete áll, mind semmit sem ér, míg csak a jegyző kalamárisából törvényes igazolást nem nyer. No, csak hatalmas ember, akinek az asztalát olyan ezer istencsapással és áldással töltött kalamáris ékesíti?

Azért nem is lehet csodálni, hogy a máriapó-csi bucsura sem járnak többen, mint Malackai János ur hivatalába. Egyik ember a másiknak adja az ajtó kilincset, de vidám, mosolygós arccal vajmi kevesen távoznak onnét. Ha süri, könyörgő, alázatos kopogtatás után valaki be-nyit, a jegyző ur hátra sem fordul, csak folytatja az íráskorongását, míg a jövevény fé-lénk tisztességtudással elrebeigi a köszöntését meg az instanciáját, ami a betűknek ehhez a hivatalos boszorkánykonyhájához zárando-kolnii kényszerítette.

— Megkövetem: az utadó, igens; egy kicsit sok is tán, ténsumur...
— **Tellik onnan!** Elbirja Kispatkó Dániel másfél telke!
— De mégis... alássan kérem...
— Egyszóval, azt meg kell fizetni; punk-tum.

A punktum persze Hangdónon annyit tesz, hogy Kispatkó Dániel elmelet isten hírével és egy-két hétig törheti kezét-lábát, míg az ut-adóra valót kiizzadja. A punktum után fölös-leges továbbra minden beszéd, a mit Kispatkó Dániel is már annyira jól tud, hogy hamarosan igyekszik kifelé menekülni a mindenható kalamárisos hivatalból.

Jön a helyébe más. Töporódott, öreg anyó-ka, százárcu feje fekete kendőbe bugyulálva. Fekete a szoknyája is, a kötője is, csak a vörös virágokkal kicifrázott nagy zsebkendője sárga, a mit a két összekulcsolt csontos kezében szo-rongat.

— No, mi az? — mordul hátra csak úgy fél-vállról a jegyző.
Az öreg asszony előbbre lép, aztán nagyot fohászodik.
— Hát igen-igen nagy baj, ténsumur! Meg-követem: a kis Jani az éccaka meghalt...
A jegyző meglepődött arccal fordul az anyó-ka felé.
— A kis Jani? Hm. A kis Jani...
Mintha neki is volna valami köze a kis Janihoz. De minek erről beszélni?
— Jól járt az istenada — morgogja csön-desen.
— Igenis, ténsumur — hagyja rá az öreg asszony. Az olyan gazdátlan gyerekek tán jobb is ott... Mondtam is Borcsának, de... de mikor úgy a szívéhez nőtt az a parányi jószág! Még maga is utána pusztul...
Az öreg asszony erre elpityeredik. Re-megő vén ajka megcsuklik a sirástól és sárga keszkenőjével könybe lábadt szemét törülgeti. De a jegyző már a kalamárisra néz és eszébe jut a hivatal, a mi a fő.
— Mit bög itt a nyakamon? — kiált a vén asszonyra. — Ha meghalt, hát el kell temetni!
— Hát, hiszen, igenis. Ha írást adna róla kigyelmed.

med, szegény özvegy asszony vagyok. Az utolsó garasomat a doktornak adtam, a ki a kis Janit ápolgatta. Az isten áldja meg érte, bár hiába. A temetésre valót értem, halogy rá-százná kigyelmed.

A jegyző ur arca elvörösödik a méregtől.
— Mit, még el is temettesem? Hallatlan! Utóvégre is mi közöm hozzá?
— Ugyan, hogy nem vételti ezt a beszédet, ténsumur? Nem elég, hogy a szegény Borist ebbe a szegénybe vitte? Hányszor fogadta, hogy csak úgy apja lesz annak a porontynak, mintha... mintha...
— No itt van hát, vigye kend! Tán boldog is vagyok: ki tudja, ki gyerekké pocskolom a pénzemet! Hogy ilyen jó szívem van...
Három ezüst forintot dobott az asztalra, go-rombán, az asszony felé. De az hozzá sem nyul a pénzhez, csak ismét a szemét törülgeti.
— Akkor... akkor, azt mondta Boris, el sem vigyem, ha kigyelmed azt hiszi. Halogy nem az apja, holott nem lehet más. Hisz tudja az egész falu.
— A falu, igen. Ki az a falu? Vigye már kend azt a pénzt! Többet csak nem kíván tö-lem?

— Nem, semmit ténsumur, ezt sem. Majd zálogba teszünk valamicskét, a mi akad. A korcsmáros ur, az jó ember. Mert ilyen panaszos pénzen meg nem vetem a kis Jani ágyát... A kis Janiét...
És Csenyizi Jánosné, a Csenyizi Borcsa öz-vegy anyja, kifelé húzódik az ajtón, lassan, a hogy köszvényes, öreg lábai birják. Malackay János ur pedig, a jegyző, elnézeget az íróasz-tal papirjait, a könyveket és rubrikákat s a szeme a három ezüst talléron megakad. Sietve zsebre vágja. Az ember azt himé, hogy tán meg is égte a kezét. Pedig dehogya! A jegyző ur éppen arra gondol, hogy most hát már a radóci tisztartóék leánya milyen módos, takarékos uri kisasszony, hangdói jegyzőnének való éppen. Kivált, hogy a kis Jani meghalt. Hát elmulik majd az egész mende-monda...
Mellényzsebébe csuszítja a kezét és gon-dolkozoan, komolyan néz ki az ablakon, végig a falu hallgatag, széles utcájn. Ott baktat roskatag, törődött, lassu léptekkel az öreg Csenyiziné, két kézre fogva vörösvirágos sárga keszkenőjét, a mivel a szemét törülgeti és, az írást, a mire most már a kis Janit eltemetik. Nagyokat biccen, a mint előre bukdácsol az uton és lehorgasztott, yén fejében valami ká-romlást forgat...

— A lelketlen, cujár! Hogy száradjon ki a kalamárisa!...
De a jegyző ur nem hallja. A hosszú utcán végigsüvit a hideg novemberi szél és sárga, fonyadt leveleket tép a fáról. Hulló leveleket a kis Jani sírjára, hulló könyveket Csenyizi nagyanyó szeméből a hatalmas kalamárisba...

A MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖV.
JULIUS HAVI KIVETESI ROVATA.

Név	Osztály	Nap	Kifiz.
1. Paulisz Imre	II.	31	41.33
2. Havasi Pál	II.	4	5.33
3. Papp Miklós	V.	16	21.34
4. Lentulai János	V.	11	14.07
5. Nyakas András	V.	4	5.33
6. Pollacek Ármín	V.	32	42.07
7. Wolf Bernát	V.	12	16.00
8. Falat Mária	V.	7	9.33
9. Szabó Imre	VI.	8	10.67
10. Zsolnay Géza	VIII.	22	29.33
11. Löwy Ármín	VIII.	10	13.33
12. Bór Pál	VIII.	24	32.00
13. Farkas József	VIII.	10	13.33
14. Schöffler Júlia félt.	VIII.	8	5.32
15. Tóth Károly	VIII.	6	8.00
16. Bella Máttyás	VIII.	9	12.00
17. Felner Lipót	VIII.	4	5.33
18. Titkó András	X.	9	12.00
19. Nöhner Mihály	XI.	12	16.00
20. Erhardt Károly	XII.	7	9.33
21. Fux Izidor	XV.	28	37.33
22. Brender János	XV.	5	6.67
23. Steiner Izidor	XV.	35	46.67
24. Nesuta János	XV.	5	6.67
25. Sovanka György	XVII.	7	9.33
26. Parker Bertha	XVII.	38	50.67
27. Weisz Samu	XVII.	18	24.00
		Összesen	\$503.98

Nyomatványokért 15.00
Postaköltség 6.53
Irodai felszerelés 5.45
Összesen 530.96
Titk.pénzt. fizetés és szerv. jár. 68.07
Összesen \$599.93
\$530.96 fizet 612 egész és 15 féltag.
Egész tagonként 86c.
\$ 68.96 fizet 627 tag egyenlően.
Tagonként 11c.
Egész tag fizet 97c.
Féltag fizet 54c.
Kivétel után bejön 601.74
Kivétel összeg 599.93
Többlet \$001.81
Taglétszám mult hóban 613
Felvétetett 44
Összesen 657
Töröltetett 30
Taglétszám 627
Smóling Kálmán
közp. titkár.

CÉLOK ÉS ESZKÖZÖK.*

A társadalmi „kérdés”.

„A tudomány és a munkás képezik a társadalmi ellen-tetés pólusait, melyek ha öss-zecöllekeznek, vaskarjaik közt szétroppantják majd a kultúra akadályait.” (Lassale.)
Hosszu évszázadoknak észrevétlenül végbemenő, a népek öntu-datában nyomokat nem hagyó változásai voltak azok, melyek a tizen-kilencedik század elején az egész művelt világot egy egész sereg új életviszony elé állították.

Azok az átalakulások, melyeken a társadalmi életet meghatározó gazdasági termelés ez idők során keresztülment, nemcsak, hogy a társadalmi intézményekre nem maradtak hatástalanok, de sőt új társadalmi csoportok, új osztályok kialakulására is vezettek. A munká-nak mindinkább növekvő társadalmi jelentősége, a gazdasági termelés körül általa vitt döntő fontosságú szerep, mihamar e szerep betöl-tőt: a munkásságot, mint osztályt, mint a negyedik rendet helyezi a változott viszonyok központjába: benne összpontosulnak és általa jutnak kifejezésre az új idők összes átalakulásai és így lesz ama nagy-szabású átalakulások nyomán feltöltő „társadalmi kérdés” egyér-telmű a „munkáskérdés”-sel.

A társadalmi kérdés megoldása lett az utkori társadalmak leg-fontosabb teendőjévé, ez foglalkoztatta évtizedeken át az elmélet em-beréit és a gyakorlati férfiakat egyaránt. Tudomány is, politika is ezen fáradoznak, a kérdés azonban megoldatlan maradt.

Megoldatlan maradt mindaddig, míg ezen új társadalmi rend uralkodó, vezető csoportjából kerültek ki a társadalmi kérdés megöl-dását kereső tudósok és szociálpolitikusok.

Mihelyt azonban a társadalmi kérdéssel azonosított munkáskér-dés által közvetlenül érdekeltek, maguk a munkások fogtak hozzá a probléma megoldásához, az hamarosan megszünt kérdés lenni.

A társadalmi kérdés, mint ilyen, megszünt attól a pillanattól kezdve, amidőn a munkásság egy öntudatos osztálymozgalomban találta meg a megoldást, mely osztálymozgalom a fennálló társadalmi rendnek a jelenlegi gazdasági rendszer megdöntésével történő átalaki-tására irányul, s amely osztálymozgalomnak irányítója, céljainak és eszközeinek, elveinek és taktikájának foglalatja: a **szocializmus**.

Ami a polgári tudományok és a polgári politikának nem sike-rült, azt véghezvitte a szocializmus tudománya és a szocializmus poli-tikája, midőn előbbi rámutatott a kérdés megoldásának lehetőségére és módjaira, utóbbi pedig programjának következetes és elvű ke-resztülvitele által valósággal is mind közelebb viszi azt a megoldás felé.

A szocializmus, mint tudomány megállapítja mindazon okok és hatások, mindazon elmények és következmények törvényeit, mely-ek a jelenlegi társadalmi rend keletkezésére, fejlődésére és jövődő átalakulására nézve irányadók

A szocializmus, mint politikai mozgalom irányítója pedig a tuda-mányosan megállapított követelményeket gyakorlatilag valóítja meg.
Míg a polgári tudomány és a polgári szociálpolitika a társadalmi kérdésben nem lát egyebet, mint néhány gazdasági és társadalmi té-ren észlelhető visszaélést, melyek orvoslásával „a társadalmi élet leg-jobb és legigazságosabb berendezését ér” el, addig a szocializmus azt tanítja és politikája is ahhoz igazodik, hogy nem **egyes intézmé-nyekben** van a hiba, hanem **magában a társadalomban**, és nem azok megreformálása az orvoslás módja, hanem utóbbinak gyökeres átalakítása.

Ehhez képest aztán a szocialista mozgalom sem irányul egyes káros intézmények megszüntetésére, mint a polgárság számos kü-lönböző mozgalma, minő például a nőmozgalom stb., ez az erőök fölös-leges szétforgácsolására vezetne és nem vinne eredményhez, mert ezen különböző visszaéléseknek okozója a jelenkori társadalmi rend, a maga egészében, erre vezet vissza a szocializmus mindazt, amit a polgári tudomány „igazságtalannak és rossznak” mond.

A szocializmus mint tudomány ugyanis nem önállóan, vagy egy-mástól szétszakítva nézi mindazon eseményeket, melyek előtte a mai társadalom eredményei gyanánt jelentkeznek, hanem összefüggésbe hozza azokat egymással, másrészt azt a végső okkal, mely őket vég-eredményben szülte: a fennálló gazdasági renddel.

Ezen szemléleti mód tette lehetővé a szocializmusnak a társa-dalmi kérdés megszüntetését és megoldására való rámutatást. **Tör-vényeket** állított az avult tudomány utópiái, **feleleteket** a **kérdések** helyébe.
Ezek a törvények, ezek a feleletek pedig mind egyszersmind a munkásosztály elmaradhatatlan felülkerekedése mellett tesznek meg-cáfolhatatlan tanúságot.

Amilyen bizonyos, hogy a tavaszt nyár, a nappalt éjszaka követi, oly bizonyossággal állapítják meg e törvények, hogy a tőke kizsák-mányoló uralmát, a munka kizsákmányolástól mentes társadalma fogja követni.

Igy válik a tudományos szocializmus a **munkásosztály tudomá-nyává**, eszmekörének letéteményesévé.
A **munka és a tudomány**, „a társadalom két szélső pólusa” egy-másra talált. Egymásra kellett találniok, mert mint Lassale mon-dotta: „Két jelenség maradt fenn a maga nagyságában azon általa-nos bukás közepette, melybe a történelem tanúsága szerint az élet-összes jelenségei süllyedtek, két irány maradt fenn frissen és fejle-désre képesen az élet minden nyilvánulását átható önzés közepette: a **tudomány és a nép, a tudomány és a munkások**.”

És hogy ezek egymásra találtak a **szocializmusban**, valóságba be fog következni Lassale jóslata, mely szerint, ha ezek összecöllekez-nek, vaskarjaik közt „szétroppantják majd a kultúra akadályait.”
Valóban, repedezik már az avult, az osztályönzés céljaira épí-tett tudomány tetőzete, a szocializmus tudománya túlzángba borí-totta az ódon elméletek bagolyvárát, melyekből riadtan menekülnek azoknak világosságához nem szokott, világosságot nem tűrő lakói, a régiek tudományát jelképező baglyok...

Hadd vonuljanak fel ezen lapokon a szocializmus tanításai, hadd gyujtsa tovább is a **mi tudományunk** fátylaja égő áldozatait és világítson a küzdő proletariátusnak.
* Ezen cím alatt a tudományos szocializmus tanításait, egy elméleti tételét, mint gyakorlati követelményeit, a szocialista elveknek és szocialista taktikának ismertetését tárgyaó cikkeket fogja közrebeszítani a szerkesztőség.

Elvtársak! Munkások!
Terjesszék a „Népkarát”-ot.

REGÉNY.
Az Orlov házaspár.

Irta: Maxim Gorki.

(Folytatás.)

Annálfogva, hogy mindig egymás szeméi előtt voltak, egymáshoz való viszonyuk mindinkább valami mindennapi, megszokott jelleget öltött. Mindegyikük egészen pontosan ismerte a másikat és mítsem hozott az életükbe, a mi őket szórakoztatta, új dolgok kezdeménye-zésére sarkallta volna. Néha, ünneppanokon elmentek vendégségbe ép oly szegény emberekhez, mint a milyenek maguk voltak; néha hozzájuk is jöttek vendégek, a kik ép úgy ittak, énekeltek és vere-kedtek. És aztán tovább!... Aztán mesterségesen elmentek a város-zata következett, mint egy láthatatlan láncc egyes szeméi, melyek ez emberek életét munkával, unalommal és ok nélküli felindulásokkal nehezítették meg.

„Teljesen elhibázott élet!” szokta volt Griska mondani. „Mintha megvolna babonázva! Minek is adatott nekem ez az élet? Munka és unalom, unalom és munka...” És miután egy darabig hallgatott, szeméit a mennyezet felé emelve, így folytatta: „Bizonyára isten akarata szerint történt ez így. Ez ellen nem lehet szólni semmit sem! De nézzük tovább!... Azután mesterségesen tanultam... Vajjon miért? Nincs elég suszter rajtam kívül is a világon? De hát jó — suszter lettem... Vajjon micsoda szerencsés jelent ez rám nézve?... Itt ülök ebben a lyukban és eszímákat foltozok... A vége pedig az lesz, hogy meghalok. Ugy hallom, hogy most is kolera pusztít a városban... talán elragad engem is! Akkor majd egyszer-riuen azt fogják mondani: Élt egyszer valami Grigori Orlov, a ki eszímákat varrt és aztán kolerában meghalt.” Mi értelme van ennek? Mi szükség van rá, hogy éljek, eszímá varrjak és meghalljak — mi?”

Matrona hallgatott, rosszul esett neki, ha férje így beszélt; néha kérte is, hogy hagyja abba ezt a beszédet, mert isten ellen való az ilyen szavak, a ki bizonyosan jól tudja, hogy kell az emberi életet be-rendezenie, néha korhologtat meg is jegyezte:

„Nem kellene pálinkát innod, akkor majd vigabban élnél és nem kinoznád magad ilyen gondolatokkal. Mások is élnek, mégsem panasz-kodnak, megszerzik a maguk kis műhelyét és urak módjára élnek.”

„Hagyj fel ostoba fecsegésedd, együgyű asszony!” — mondta ilyenkor haragosan Griska. Erőlted csak meg egyszer koponyádat és gondold meg, mikép volna az lehetséges, hogy ne igyam, mikor ez az én egyedüli örömöm? Másokról beszélsz... vajjon hányat ismersz közülök, kik elég szerencsések voltak önállósítani magukat? Nem voltam tán régebben, házasságom előtt én is más ember? Csak az igazat mondom: te vagy az, a ki úgy kinez engem, az életemet úgy elkiseríti, te gonosz varangy!...”

Matrónát sértette az ilyen beszéd. Abban igaza volt ugyanis Gris-kának, hogy vidámabb és szeretetreméltóbb volt olyankor, a mikor ivott. Ugyszintén azok a „mások” is, a kikről beszélt pusztán képlete-ken voltak szüleményei. Hogy házassága előtt vidám, mulatságos, jókedélyű fiú volt, az is igaz volt. Most azonban valóságos vadállattá lett...
„Csakugyan annyira terhére volnék?” — gondolta magában Mat-rona. Szíve összeszorult e fájdalomra gondolatára — részvétet érzett íranta és sajnálta önmagát. Hozzálépett és barátságosan mosolyogva szeméi közé nézett, gyöngéden hozzásimulva.

„No lám, ilyenkor is ráér az enyelgésre — az állat...” dörmög-te Griska és úgy tett, mintha el akarta volna taszítani az asszonyt. Ez azonban tudta, hogy nem fogja azt tenni és még közelebb furakodott hozzá s még jobban odasimult melléhez.

Ilyenkor aztán felesillantak a férfi szeméi; félredobta munkáját, előbe vette az asszonyt és sokáig csókolgatta, miközben egész mellé-ből sóhajtott és halkán, mintha attól tartana, hogy valaki meghallja, s fülebe sügta:

„Oh! Motrja! Ugy élünk itt mi ketten, mint a kutya meg macska... mint a vadállatok, úgy marjuk egymást s mindext miért? Ezt úgy lát-szik az én csillagzatom hozza magával. Mert minden ember más csil-lagzat alatt születik, és ez a csillag az ő sorsa.”

De ez a magyarázat nem elégítette ki őt egészen és miközben fele-leségét még erősebben magához ölelte, mely gondolkodásba merült.
Sokáig ültek így a pince félhomályában és annak fojtó levegőjétől körülveve, Matróna csak sóhajtozott és hallgatott. Néha azonban ezen boldog pillanatokban mind az a verés és bántalom jutott eszébe, mely-eket már Grigoritól, el kellett szenvednie és csendesen sirni meg pa-naszkodni kezdett. Szelid szmrehányásai meghatóttak amint ez enyel-géséi mindinkább szenvedélyesebbeké lettek. Ő azonban egyre csak panaszkodott és szemrehányásokkal illette, mi végre kimerítette a férfi türelmét.

„Ugyan hagyj fel már egyszer ezzel a szüköléssel,” szölt rá nyer-sen. Hisz én magam tán egyszer többet szenvedek, mint te, a mikor verlek. No — maradj nyugodtan — hallod-e? Ti asszonyok olyanok vagytok, hogy ha egyszer valamiben enged nektek az ember, akkor mindjárt a torkára másztok. Hagyd a fecsegést... mire való ez, a mi-kor az ember anélkül is megelégette az életét.

Máskor megint könyveinek árjától és szenvedélyes vádjainak ha-tása alatt szíve, olvadozni kezdett. Ilyenkor elgondolkozva így beszélt:
„Mit is kezdjek már az én szerencsétlen természetemmel? Bántot-talak, igaz... hiszen tudom, hogy te vagy az egyetlen a világon, a ki szeret... No, néha megelégedezem erről — de látod Motrja, néha úgy érzem, mintha tovább rád se tudnék nézni. Mintha megeléget-lek volna!... És olyankor oly dühbe jövök — szét tudnának szakítani és magamat is megtudnám ölni ilyenkor és mentől inkább igazad van, annál erősebb bennem a vágy, hogy kinozzalak...”

Az asszony nem értette tisztán, hogy voltaképpen mit akar Griska mindezzel mondani, azonban a megbánó szeretetteljes hang, melylyel hozzá szóltott, megnyugtatólag hatott rá.
„Adj isten, hogy mindketen megjavuljunk és egymáshoz szok-junk,” — mondta Matróna. — „Talan jobb lenne, ha gyermekünk vol-na — akkor legalább volna gondunk és elfoglaltságunk” — tette hoz-zá sóhajta.

„Hát akkor mért nem hozol egyet világra?”
„Hogy hozzam, ha mindig úgy bántalmazol és folyton ütöd tes-temet... Ha legalább nem tapodnál mindig lábaidal!”
„Hogy mérhetné ki az ember oly pontosan, hol üssön meg vala-kit?” igyekezett Griska morogva mentegődni. „Végre is, én nem mulatságból teszem, csak ha elfog a bű...”

(Folytatása következik.)

Eltársak! Munkástársak!

A szegény megvételénél \$375-t kell lefizetnünk, ezenkívül \$66-ért kell hozzá egy villamos motort vásárolnunk. A gép felállítására és...

LAPUNK MEGBIZOTTAL.

New York N. Y. Szerkesztőség, 516 E. 6th St. Brooklyn N. Y. Mandula Sándor, 568 Heyward St. Cleveland, K. Horváth Zsigmond, 2021 W. 21th St. D. S. W. Socialistische Arbeiter Zeitung, 310 Champlain Ave.

AZI. W. W. MAGYAR LOCALJAI.

Amerikai Magyar Nyomdász-Szervezet (Industrial Typographical Union, Local No. 161, I. W. W.) Gyűléseit tartja minden hétfő vasárnap délután, nagyhelyiségében, 60 Cooper Square, N. emelet. Títkár: Biró Miklós, 516 E. 6th St. (Népakarat nyomdája).

A Chicago-i női szakszervezet. Gyűléseit tartja minden hétfő és harmadik kedden este 7 órakor a Koch fele hallban, 10-12 St. Clark, St. Chicago, Ill.

A Magyar vas- és fémipari szakszervezet Local Union No. 1. W. W. 197 E. 4. str. Rákóczi-Hall. Gyűléseit tartja minden hétfő és harmadik vasárnap délután, nagyhelyiségében, 60 Cooper Square, N. emelet. Títkár: Biró Miklós, 516 E. 6th St.

Hungarian Language Local No. 586 of the I. W. W. New Yorki magyar nyelvű osztálya az I. W. W.-nak. Gyűléseit tartja minden hétfő és harmadik vasárnap délután, nagyhelyiségében, 60 Cooper Square, N. emelet. Títkár: Biró Miklós, 516 E. 6th St.

A Clevelandi Magyar Ipari Munkások vegyes gazdasági csoportja (Hungarian Mixed Local No. 139 I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő és harmadik vasárnap délután, nagyhelyiségében, 60 Cooper Square, N. emelet. Títkár: Biró Miklós, 516 E. 6th St.

A Magyarajku Bédogés és Szerelők Szakszervelete 1967-2nd Ave. 1. emelet [Júliustól kávéház]. Szűze júlielt minden szerdán este 8-10-ig és vasárnap délelőtt 9-12-ig. Elnök Fazekas Lajos. Jegyző Neuman Dezso, lakik 345 E. 94th St.

A New Yorki Magyar Könyvtörő Kör. Egyetlet estélyeit tartja minden hétfő és harmadik vasárnap délután, nagyhelyiségében, 60 Cooper Square, N. emelet. Títkár: Biró Miklós, 516 E. 6th St.

„Szabadság Munkás Dalárja”. Liberty Hung. Workingmen's Singing Society. Helyisége: New York, Manhattan Hall, 316 E. 63rd Street, az első és második emelet között. Dalóráit tartja minden péntek este 8-10-ig. Havigyűléseit tartja minden hétfő és harmadik vasárnap délután, nagyhelyiségében, 60 Cooper Square, N. emelet. Títkár: Biró Miklós, 516 E. 6th St.

MUNK. BET. ÉS ÖNKÉPZŐ SZERVEZET. Munk. Bet. és Önk. Szerv. I. osztálya, Brooklyn. Üzleti gyűléseit tartja minden hétfő és harmadik vasárnap délután, nagyhelyiségében, 60 Cooper Square, N. emelet. Títkár: Biró Miklós, 516 E. 6th St.

EGYLETI KALAUZ. I. osztály. New Yorki Szocialista Munkás Szervezet. Nagyhelyisége 312 E. 3rd Street. Üzleti gyűléseit tartja minden hétfő és harmadik vasárnap délután, nagyhelyiségében, 60 Cooper Square, N. emelet. Títkár: Biró Miklós, 516 E. 6th St.

II. osztály. New Yorki Szocialista Munkás Szervezet. Nagyhelyisége 404 E. 6th St. „Hungary Hall”. Minden szombat este vita vagy felolvasás. Vendégeket szívesen fogad a szervezet.

III. osztály. Brooklyn-i magyar szoc. kör 5 Boerum St. (Soc. Labor Club helyiségében) van. Títkár S. Pinka, 41 Johnson Ave. Hová minden hétvégén. Minden 4-ik szombat este 8 órakor összejövetel. Gyönyörű és gazdag könyvtár áll a tagok rendelkezésére.

XI. osztály. Clevelandi Magyar Szocialista Munkások Kör. (Hungarian Branch of the Socialist Labor Party. Títkár: J. Fautig, 2224 Abbey Avenue. Minden hétfő és harmadik vasárnap délután, nagyhelyiségében, 60 Cooper Square, N. emelet. Títkár: Biró Miklós, 516 E. 6th St.

XII. oszt. Hartfordi Szoc. Munk. Szerv. P. a. és lev. titkár Burger Dezso, 386 Park St. Pénztárnok Klein József.

XIII. osztály. Philadelphiai Szoc. Munk. Szervezet. Levelező titkár S. Weisz, 408 N. 6th St. Kibez minden a kör érdeklő levelek intézendők. R-ndes havi felolvasás minden hétfő és harmadik vasárnap délután, nagyhelyiségében, 60 Cooper Square, N. emelet. Títkár: Biró Miklós, 516 E. 6th St.

XIV. osztály. Buffaloi Szocialista Munkás Szervezet. Levelező titkár Schirmer V. 376 Hertz Ave., hová minden az osztályt érdeklő levelek intézendők. Pénztárnok Hangl J. Gyűléshelyisége, 174 Austin str. Gyűlések, felolvasások és vitaestélyek minden szerda este.

XV. osztály. A St. Louis-i „Marx Károly” Munk. Önk. Egy. helyisége Grunz Hall 1500 S. 3 St. Títkár M. Spitzer 822 Hickory Street. Összejövetelét tartja hetenként háromszor a következők sorrendben: keddi napokon olvasó, 1. és 3. estőrtörtéket, utána pedig minden első vasárnapján a hónapnak megfelelő délutánokon szórakoztatás szánt családi összejövetelek.

A St. Louis-i „Marx Károly” Munk. Önk. Egy. let Dalárdai osztálya, dalóráit tartja minden vasárnap délelőtt 9-11 12 ig. Üzleti gyűléseit minden hétfő és harmadik vasárnap délután, nagyhelyiségében, 60 Cooper Square, N. emelet. Títkár: Biró Miklós, 516 E. 6th St.

XVI. osztály. Buffaloi Szocialista Munkás Szervezet. Levelező titkár Schirmer V. 376 Hertz Ave., hová minden az osztályt érdeklő levelek intézendők. Pénztárnok Hangl J. Gyűléshelyisége, 174 Austin str. Gyűlések, felolvasások és vitaestélyek minden szerda este.

XVII. osztály. Bostoni [Mass.] Szocialista Munkás Szervezet. [Hungarian Branch of the S. L. P.] Üzleti gyűléseit minden hétfő és harmadik vasárnap délután, nagyhelyiségében, 60 Cooper Square, N. emelet. Títkár: Biró Miklós, 516 E. 6th St.

XVIII. osztály. Chicago-i Szocialista Munkás Szervezet (Hungarian Branch of S. L. P.) 302 Fulton St. nagyhelyisége. Nyitva minden este. Minden szombat este vita vagy felolvasás. Vasárnap egész nap nyitva. Az elvtársak minden este gyűlések utánaigazítanak kapnak. A szervezetet érdeklő értesítések Friedman Ignát, 1229 Fulton St. levelezőhöz intézendők.

XX. osztály. Cincinnati-i Szocialista Munkás Szervezet. Üzleti gyűléseit tartja minden hétfő és harmadik vasárnap délután, nagyhelyiségében, 60 Cooper Square, N. emelet. Títkár: Biró Miklós, 516 E. 6th St.

XXI. osztály. New Brunswicki Szoc. Munk. Szerv. Gyűléseit tartja minden hétfő és harmadik vasárnap délután, nagyhelyiségében, 60 Cooper Square, N. emelet. Títkár: Biró Miklós, 516 E. 6th St.

XXV. osztály. Daytoni Szocialista Munkás Szervezet. Üzleti gyűléseit tartja minden hétfő és harmadik vasárnap délután, nagyhelyiségében, 60 Cooper Square, N. emelet. Títkár: Biró Miklós, 516 E. 6th St.

XXVII. oszt. A Peoriai Magyar Szoc. Munk. Szervezet. Levelező és pénzügyi titkár Takács István, kilenc minden írásbeli megbeszélés intézendő [lakik 635 Fishgate St.] A szervezet minden első vasárnapján d. u. 2 órakor havi- és minden 2-ik szombatján közgyűlést tart 3102 Sadomas Street, Bergr Hall-ban.

XXVIII. osztály. Chicago-i Szoc. Munk. Szerv. 2. k. osztálya. Títkár Ch. Jeney 920 Clybourn Ave., külsz minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

XXIX. osztály. Newark, O. Szoc. Munkás Szervezet. Üzleti gyűléseit tartja minden hétfő és harmadik vasárnap délután, nagyhelyiségében, 60 Cooper Square, N. emelet. Títkár: Biró Miklós, 516 E. 6th St.

XXX. osztály. East St. Louisi Szoc. Munk. Szervezet. Üzleti gyűléseit tartja minden hétfő és harmadik vasárnap délután, nagyhelyiségében, 60 Cooper Square, N. emelet. Títkár: Biró Miklós, 516 E. 6th St.

XXXI. osztály. Allegheny, Pa. Üzleti gyűléseit minden hétfő és harmadik vasárnap délután, nagyhelyiségében, 60 Cooper Square, N. emelet. Títkár: Biró Miklós, 516 E. 6th St.

XXXII. osztály. Bridgeporti Szoc. Munk. Szerv. 2. k. osztálya. Títkár Ch. Jeney 920 Clybourn Ave., külsz minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

Section Milwaukee Wis. Hungarian Branch of S. L. P. Gyűlés helyisége: cor. Third St. and Prairie St. Títkár: Csányi Márton, 556 13th St.

X. oszt. Erie, Pa. Elnök Lovas István, titkár Tótháti Béla, 548 W 19th St. hová minden az osztályt érdeklő levelek intézendők. Pénztárnok Szabó József 202 W Plum St. jegyző Stóphán György, 948 W 12th St orvos Dr. Akerman, lakik 9-1k 11 W. St. telephon Mutual YL1447. Gyűléshelyisége 831 W 2nd St. Gyűléseit tartja minden hétfő és harmadik vasárnap délután, nagyhelyiségében, 60 Cooper Square, N. emelet. Títkár: Biró Miklós, 516 E. 6th St.

XI. osztály. Orange, N. J. Elnök Szokonya András, Pénztárnok Vezseger János. P. a. és lev. titkár Paulik Lajos, lakik 239 Walley St. hová minden az osztályt érdeklő levelek intézendők. Jegyző Henrik Frigyes. Számvizsgálók Nührer M. és Szokonya A. Gyűléseit tartja minden hétfő és harmadik vasárnap délután, nagyhelyiségében, 60 Cooper Square, N. emelet. Títkár: Biró Miklós, 516 E. 6th St.

XII. oszt. Milwaukee, Wis. Pénztárnok Erhard Károly 588 6th St. West Allis Wis. Títkár A. Pieber 496-63rd Ave. West Allis Wis. Közgyűléseit tartja minden hétfő és harmadik vasárnapján d. u. 2 órakor.

XIII. oszt. Chicago Ill. P. a. és lev. titkár Ch. Jeney 920 Clybourn Avenue, hová minden a betegségyógyító érdeklő levelek küldendők.

XIV. oszt. Schenectady. Títkár L. Tóth 109 7th Ave. Pénztárnok K. Frantvain 207 Sunset St. Jegyző A. Baars. Gyűléseit tartja minden hétfő és harmadik vasárnap délután, nagyhelyiségében, 60 Cooper Square, N. emelet. Títkár: Biró Miklós, 516 E. 6th St.

XV. osztály East Pittsburg Pa. Elnök K. Brener p. a. és lev. titkár Nesuta János P. O. B. 538 Vilmerding Pa. hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők: pénztárnok Brener János P. O. E. Pittsburg Pa. Orvos Dr. Grandl, Braddock Ave., Turtle Creek Pa. Gyűléseit tartja minden hétfő és harmadik vasárnap délután, nagyhelyiségében, 60 Cooper Square, N. emelet. Títkár: Biró Miklós, 516 E. 6th St.

XVI. osztály. St. Louis Mo. Elnök Láhman István, Pénztárnok Patzius Ferenc, 822 Hickory Street. Títkár Kiss György, lakik 162 Miller Street. hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Orvos Dr. Ch. Weinsberg 1331 So. 11th St., rendelők órák 2-4-ig, este 7-8-ig, vasárnap 1-3-ig. Gyűléseit tartja minden hétfő és harmadik vasárnapján d. u. 4 órakor 2nd Ave., Mollitorisz Hall-ban.

XVII. osztály Philadelphia, Pa. Elnök L. Novák, Pénztárnok Loventhal Mór, 1008 Button St. P. a. titkár Bécsei Pál, 119 Green St. Levelező Parker Leo, 948 W. Randolph St.

XVIII. oszt. Dumellen, N. J. P. a. és lev. titkár Gáfi Lajos, Levelező Box 71 Dumellen, N. J. Gyűléseit minden hétfő és harmadik vasárnapján a títkár lakásán tartja.

XIX. oszt. Passaic, N. J. Elnök Tóth Pál, p. a. és lev. titkár B. Pollák, lakik 33 Monmouth St. hová minden az osztályt érdeklő levelek intézendők. Gyűléseit tartja minden hétfő és harmadik vasárnapján d. u. 4 órakor 2nd Ave., Mollitorisz Hall-ban.

XX. oszt. Bridgeport Conn. Levelező titkár Konec Lajos 423 Spruce St. Rendes gyűléseit tartja minden hétfő és harmadik vasárnapján d. u. 3 órakor a Rákóczi kávéház külön termében, 246 Pine St. Elnök Nánányi Sándor, alelnök és pénztárnok Mész Károly, 728 Pembroke St.

XXI. oszt. San Francisco, Cal. P. a. titkár Dobrodenka József 355 First Ave. Pénztárnok Elefant A. 1280 Golden Gate Ave. Gyűléseit tartja minden hétfő és harmadik vasárnapján Cafe Budapest helyiségében, 1280 Golden Gate Ave.

XXII. oszt. Manayunk, Pa. Pénzügyi és levelező titkár Schmidt János, lakik 4720 Aldon Avenue. Pénztárnok Parkus István 4664 Umbria St. Gyűléseit tartja minden hétfő és harmadik vasárnapján d. u. 2 órakor a pénztárnok lakásán.

XXIII. Allegheny, Pa. Títkár Szeresenyi Pál, 917 Congress St., Pénztáros F. Woman 917 Congress St. Gyűléseit tartja minden hétfő és harmadik vasárnapján d. e. 10 órakor 917 Congress St.

XXIV. osztály. Plainfield N. Y. Elnök J. Nagy, alelnök I. Horváth, pénztárnok P. Csuka, titkár D. Csuka P. O. B. 157 Dumellen N. Y., jegyző I. Tóth.

Bridgeporti Betegs. Szöv. ügykezelője, ahol tagok felvételre jelentkezhetnek. A belépő tagok felvilágosítást kaphatnak Parkus István, ügykezelőnél, 465 E. Jersey St., Elizabethport, N. J.

A „Népakarat” könyvkereskedésében a következő könyvek kaphatók:

Papok tükré... 0.40
Darvin: A fajok eredete... 0.70
Büchner: Istén-fogalom... 0.40
Weiting Vilmos élete és tanítása... 0.40
Kautsky: Marx gazdasági tanai... 0.90
Velszi Bárd: Borna. Kőltemények... 0.55
Flanarion: Uránia... 0.40
Naszódi Zsigmond: Dosa népe... 0.55
Kavayovszky Emil: Az utca... 0.55
Faber: Kezvező szocializmus... 0.70
Vancaik: Gyakorlati szókloppan... 0.55
Cszmadia Sándor: Hajnalban... 0.50
... Munkásberek... 0.70
... Foghízi levelek... 0.50
A szocialdemokrácia evangéliuma... füze 0.43
Isten bűnei... 0.05
A szocialista propaganda módjai... 0.05
Faber: keresztény szocializmus... 0.35
Vancaik: Gyakorlati szókloppan... 0.35
Cszmadia: Munkásberek... 0.50
... Hajnalban... 0.70
... Foghízi levelek... 0.50
Proletárok veséskönyve... 0.35
Kautsky: Marx guzd sági tanai... 0.15
Liebknecht: Mit akar a Szocialdemokrácia?... 0.70
Kik a hazatérők?... 0.15
Szabó Ervin: Szocializmus... 0.15
Welter Jakab: Bérnkütség és töké... 0.15
Garami: Hazafiság és nemzetköziség... 0.05
A csulokok... 0.03
Kavayovszky Emil: A nőkhoz... 0.03
Kik a hazatérők?... 0.03
A zsarnok gyarmata... 0.03
De Leon: Aszakszervezetek égető kérdése... 0.05
... Mit jelent ez a sztrájk?... 0.05
Kropotkin: Az ifjakhoz... 0.05
Porradalomról forradalomra... 0.05
Magyar Könyvtár. Különféle című művek 1 db. 15 cent.
... Jönnek a szocialisták! 100 db. 50 cent.

Monológok 10 cent darabja: Kaszinóból Pércsalván. A vis-à-vis. Ezen busulásra utazja meg. Színház után. A jóslat. Egyetlen szavát mint A nagyon csinos leány. Megfeszény. A rozsl nevelt leány Bakis szerelme. Desperet ur. A kis kivánság. A primadonna előszobájában. A közölgő nyár. A pesti kis leány falom. Az első szerelmes levél. A fügyöny. A kék harisnya. Csiri contra Csári Csipkerózska. A statisztikai áldozata. Nehéz feladat. A firtóvendég. Hamvazó szerda. A kórnikus. Filippó. Bakis álmok. Magánrendeléseknél kérjük az összeget és a postaköltséget előre beklendíteni.

„Szabadság” vendéglő és étterem. 512 E. 6th St., NEW YORK. MAGYAR ÉTTEREM ÉS KÁVÉHAZ ÜTTEREM.

MAGYAR (PARK) CASINO ÉTTEREM ÉS KÁVÉHAZ. 606-608-610 California Ave. Chicago, Ill.

Divatos Cipők. Tartós és puha bőrből készült szép olcsó árban kaphatók a „UNION SHOE CO.”-nál.

FINTA MIHÁLY BORBÉLY ÉS FODRÁSZ. 516 E. 6th Street, New York.

Dr. S. Goldman egyedüli HAZAI MAGYAR ORVOS volt csász. és kir. katonarorvos.

Péter Lajos „Rákóczi Hall”-hoz címzett Vendéglő, Kávéház és Étterme. 4-ik utca 197, New York.

HIRDETÉSEK. (E rovat alatt közöltétekért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.)

FEKETE JANOS MAGYAR SZALONJA ÉS ÉTKEZÉDJE. 1939 Race St., Cincinnati.

BORSODI M. MAGYAR ZENEKARVEZETŐ. új címe: 179 E. 3d St.

GRÜNVALD BÉLA ELSŐRENDÜ BORBÉLY ÉS FODRÁSZTEREM. 635 E. 6th Street, New York.

B. Beldegreen & Co. budapesti Fényképész. 32 Ave. C, cor. 3rd St.

BATHÓ ISTVÁN ELSŐRENDÜ BORBÉLY ÉS FODRÁSZTEREM. 544 E. 6th Street, New York.

RIZSÁK JÁNOS közigyűző, pénzzsallító és váltó-intézet. Póztlet, 127 Second St., Passaic, N. J. Saját ház.

Szord Lajos MAGYAR VENDÉGLŐJE. 732-4th St. cor. Lloyd St., Milwaukee, Wis.

PLAVECZKY A. magyar vendéglős. 20 West St. Newark, N. J.

Jos. Pokorny 227 Ave. A. alatti tágas és kényelmes új üzlethelyiségben helyeztem át.

Magyar Gyógyszertár. 125 Ave. A, cor. 8th St., New York.

ROTH SAMUEL gyógyszertár a Megváltóhoz. 125 Ave. A, cor. 8th St., New York.

H. WINDT, East Pittsburg, Pa. bank és hajógyegy-irodája által, hol hajógyegy is az összes vonalakra kaphatók előnyös árban.

ROSTÁSSY REZSÓ KÁVÉHAZA ÉS ÉTTERME „KISFALUDY”-HOZ. 513 E 6th St., New York.